

ДОНЕЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В КІРОВОГРАДСЬКІЙ ОБЛАСТІ

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
**«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ»**

01 липня 2022 року

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
В КІРОВОГРАДСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

**МАТЕРІАЛИ
Всеукраїнської науково-практичної конференції
(до дня Національної поліції України)**

1 липня 2022 року

<i>Толстих Анна Борисівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СУДІВ У ВОЄННИЙ ЧАС.....	348
<i>Удалова Неждана Михайлівна</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ.....	350
<i>Ульянов Олексій Іванович, Ніколаєв Олександр Трифонович, Бахчеван Євген Федорович</i> ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	353
<i>Федоровська Наталія Володимирівна, Пелех Катерина Богданівна</i> РОЛЬ ГРОМАДЯН У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	356
<i>Федосєєва Карина Геннадіївна</i> КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ ЯК ГАРАНТІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ	359
<i>Федунь Назар Ігорович</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	362
<i>Халеп Володимир Володимирович</i> ФОРМУВАННЯ УГРУПОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ У РАЗІ ВИНИКНЕННЯ МІЖЕТНІЧНОГО КОНФЛІКТУ В ОДНОМУ ІЗ РЕГІОНІВ (ОБЛАСТЕЙ) ДЕРЖАВИ	365
<i>Цуркан Олексій Петрович</i> ДОДАТКОВІ ПОВНОВАЖЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	368
<i>Червінчук Андрій Васильович, Атаманенко Юлія Юріївна</i> ЛЕГІТИМАЦІЯ ПЕРСОНАЛЬНОГО ЛЕГКОГО ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	370
<i>Черкашин Сергій Дмитрович</i> ПОГЛЯДИ НА ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ ВАЖЛИВИХ ДЕРЖАВНИХ ОБ'ЄКТІВ З ЙМОВІРНИХ РАЙОНІВ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ	374

Ульянов Олексій Іванович

професор кафедри тактико-спеціальної, вогневої та фізичної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

Ніколаєв Олександр Трифонович

доцент кафедри тактико-спеціальної, вогневої та фізичної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат політичних наук, доцент

Бахчеван Євген Федорович

старший викладач кафедри тактико-спеціальної, вогневої та фізичної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Відповідно до Закону України від 15.03.2022 р. № 2123-IX «Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану», поліція діє згідно із призначенням та специфікою діяльності з урахуванням тих обмежень прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, що визначаються відповідно до Конституції України та Закону України «Про правовий режим воєнного стану» [1].

Закон України «Про правовий режим воєнного стану» визначає зміст правового режиму воєнного стану, порядок його введення та скасування, правові засади діяльності органів державної влади, військового командування, військових адміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій в умовах воєнного стану, гарантії прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб.

Зазначений Закон визначає воєнний стан як особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [2].

Серед основних повноважень поліції, закріплених у Законі України

«Про Національну поліцію», зазначено сприяння забезпеченню відповідно до закону правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх оголошення на всій території України або в окремій місцевості.

До зазначеного Закону внесені доповнення, які урегульовують діяльність поліції під час воєнного стану.

Так, відповідно до Закону № 2123-IX від 15.03.2022, стаття 8 Закону «Про Національну поліцію» доповнена частиною четвертою, відповідно до якої під час дії воєнного стану поліція діє згідно із призначенням та специфікою діяльності з урахуванням тих обмежень прав і свобод громадян, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, що визначаються відповідно до Конституції України та Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Що стосується додаткових повноважень поліції, то ст. 24 доповнено частиною другою, відповідно до якої у разі виникнення загрози державному суверенітету України та її територіальній цілісності, а також у ході відсічі збройної агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, відповідно до законодавства України беруть участь у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості (Закон № 1702-IX від 16.07.2021 введено в дію з 01.01.2022).

Розширені повноваження поліцейських щодо використання спеціальних засобів, а саме під час дії воєнного стану, у разі необхідності відбиття нападу, що загрожує життю чи здоров'ю поліцейського або іншої особи, а також усунення небезпеки у стані крайньої необхідності або при затриманні особи, яка вчинила правопорушення та/або чинить опір поліцейському, поліцейський має право використати підручні засоби (частина п'ята статті 42 в редакції Закону № 2123-IX від 15.03.2022).

У мирний час, у визначеному законом порядку та випадках, поліцейським дозволено застосовувати такі заходи примусу як фізичний вплив (сила), спеціальні засоби (кийки, кайданки, засоби сльозогінної та дратівної дії, ін.), вогнепальну зброю. Поліцейським заборонено застосовувати заходи примусу, не передбачені законом.

Також поліцейським надано право застосовувати заходи примусу до осіб, які беруть участь у збройній агресії проти України, без урахування окремих обмежень та заборон, визначених законом (зокрема, дозволяється застосування заходів примусу без попередження, нанесення ударів спеціальними засобами без обмежень щодо локації їх нанесення, а також застосування вогнепальної зброї) [3].

Слід зазначити, що надаючи право поліцейському застосовувати підручні засоби, законодавець не дає визначення та класифікацію таких засобів.

На наш погляд, є потреба внесення змін до законодавчих актів щодо регулювання діяльності поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони.

Питання полягає в тому, що у Законі України «Про Національну безпеку України» [4], який визначає основи та принципи національної безпеки і оборони та розмежовує повноваження державних органів щодо забезпечення безпеки і оборони, Національна поліція визначена суб'єктом сектору безпеки і оборони, при цьому окрім того, що Національна поліція є центральним органом виконавчої влади, та виконує завдання щодо забезпечення громадської безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, надаючи послуги з допомоги особам, які потребують з певних причин такої допомоги, повноваження поліції в якості суб'єкта сектору безпеки і оборони не визначені.

В свою чергу, Закон України «Про Національну поліцію» [5] не визначає її суб'єктом сектору безпеки і оборони, а відтак і не закріплює завдань в зазначеній сфері. Разом з тим, у ст. 97 зазначеного Закону передбачено надання одноразової допомоги в разі загибелі (смерті) чи втраті працездатності поліцейського в ході антитерористичної операції та здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони.

Враховуючи збройну агресію РФ в Україні, із введенням воєнного стану вбачається необхідним внести зміни до вказаних законодавчих актів, а саме:

- у Законі України «Про Національну поліцію» визначити поліцію суб'єктом сектору безпеки і оборони, закріпивши права та обов'язки як суб'єкта зазначеного сектору;

- у Законі України «Про національну безпеку України» визначити конкретні завдання поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до законів України «Про Національну поліцію» та «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України» з метою оптимізації діяльності поліції, у тому числі під час дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022 № 2123-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2123-20#Text>

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/389-19/>

3. Моїсєєва А. Які повноваження надано поліцейським на час дії воєнного стану. *Закон і Бізнес*. 16.06.2022. URL: <https://zib.com.ua/ua/print/151773.html>.

4. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 р. № 2469-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.

5. Про Національну поліцію: Закон України від 2.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>